

Список використаної літератури

1. Єрмаков І. Г. Нова школа нової України на зламі століть / І. Г. Єрмаков // Психологія і педагогіка життєтворчості. – К. : ІЗМН, 1996. – 124 с.
2. Педагогічний словник / [за ред. Л. Даниленко]. – К. : Логос, 2001. – 185 с.
3. Профессиональная педагогика : [учеб. для студ., обучающихся по пед. спец. и направлениям]. – М. : Ассоциация „Профессиональное образование”, 1997. – 497 с.

Альона Кондак

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСВІТИ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

За своїм змістом, формами і методами освіта не є незмінним і консервативним феноменом, адже вона весь час реагує на нові цивілізаційні виклики, суспільні реалії, враховує тенденції, перспективи розвитку людства, національного буття народу. Однак оновлення навчально-виховної практики часто відставало від темпів цивілізаційного розвитку, соціальних вимог до неї.

Ця проблема помітно актуалізувалася у другій половині ХХ ст., що зумовлено коло-сальним проривом у науково-технічному розвитку, радикальною зміною традиційних уявлень про світ, життя, його цінності, майбутнє цивілізації.

На сучасному етапі все очевиднішим стає те, що традиційна школа, зорієнтована на передавання знань, умінь і навичок, не встигає за темпами їх нарощування.

Подолання кризи сучасної освіти можливе завдяки її інтенсивному реформуванню відповідно до вимог часу, розбудові нової системи загальної освіти, яка поступово замінюватиме традиційну [2].

Інноваційне навчання зорієнтоване на формування готовності особистості до динамічних змін у соціумі за рахунок розвитку здібностей до творчості, різноманітних форм мислення, а також здатності до співробітництва з іншими людьми.

Сучасний стан системи освіти не задовольняє багатьох, хто в ній працює. Прагнення до змін, зняття певних обмежень на інноваційну діяльність прислужилися зародженню широкого інноваційного руху в системі освіти.

Нині створюється нова педагогіка, характерною ознакою якої є інноваційність – здатність до оновлення, відкритість новому.

Значні можливості для якісних змін в освіті пов'язані з інтенсивним розвитком засобів комунікації та інформаційних технологій [3].

У сучасних умовах інформаційних технологій особливої актуальності набуває організація підготовки студентів вищих навчальних закладів із інформатики та комп'ютерної техніки. У зв'язку з новими завданнями вищої школи стають усе більш відчутними недоліки процесу організації навчання і, як наслідок, пасивність студентів, слабкий вплив на розвиток особистості, зниження інтересу до навчання. Тому перебування системи вищої освіти повинна бути зорієнтована на розвиток пізнавальної самостійності й активності студентів, на формування в них творчого мислення, виховання інтересу до навчання.

Багато століть освітній процес будувався за очною схемою: «вчитель-учні» або «лектор-студенти». Проте існувало і заочне навчання – форма організації навчального процесу для осіб, які поєднують здобуття освіти з професійною трудовою діяльністю. Воно припускає самостійну роботу тих, хто навчається, над учбовим матеріалом. Можна було скласти іспити з курсу середньої школи екстерном, фактично заочно.

Сучаснішою формою заочного навчання у наш час стала дистанційна форма навчання – отримання освітніх послуг без відвідування вищого навчального закладу, за допомогою сучасних інформаційно-освітніх технологій і систем телекомунікації, таких як електронна пошта, телебачення й Інтернет.

Дистанційна освіта дає можливість учитися віддалено від місця навчання, не покидаючи свій будинок або офіс. Це дозволяє сучасному фахівцеві вчитися практично все життя, без спеціальних відряджень, відпусток, поєднуючи навчання з основною діяльністю. Можна вчитися, знаходячись практично в будь-якій точці земної кулі, де є комп'ютер та Інтернет [4].

Або, наприклад, можливо змінити спосіб викладання лекцій. Адже лекції є однією з найдавніших і найпоширеніших форм організації навчання у вищій школі, курси лекцій синтезують великий обсяг знань, який викладач подає в опрацьованому вигляді. Але традиційні лекції не задовольняють попит студентів. Їх замінюють мультимедійні лекції, які забезпечують наочний супровід, тренінг-лекції, інтерактивні дискусії, які забезпечують активну участь студентів у навчальному процесі.

Проте проблема полягає в тому, що організація мультимедійних лекцій потребує наявності спеціальних аудиторій для проведення комп'ютеризованих занять, портативного комп'ютера, проектора, сумісних із наявними програмним, звуковим забезпеченням, екрану, можливості затемнення аудиторії, доступу до Інтернету тощо, що потребує значних фінансових витрат, тому в більшості вищих навчальних закладах ця форма поширена мало. Мультимедійні лекції сьогодні організовуються переважно завдяки особистому ентузіазму викладачів та їх творчості. Ще один аспект проблеми в запровадженні мультимедійних лекцій – непідготовленість викладачів, які ще недосконало опанували комп'ютерні технології. Підготовка презентаційних програм, мультимедійних лекцій потребує значних зусиль, істотної підготовки. У вирішенні цього питання може бути цікавою співпраця студентів і викладачів. Студенти, які швидше опановують сучасні комп'ютерні технології, можуть готувати мультимедійні презентації на задану тему як творчі роботи, що сприятиме взаємозбагаченню, взаємному навчанню студента і викладача, зростанню інтелектуального рівня, побудові партнерських стосунків, академічної єдності.

Цікавим напрямом у застосуванні сучасних комп'ютерних технологій є інтерактивне спілкування. Фахівці виділяють комп'ютерні інтерактивні дискусії двох основних категорій: *синхронні* («чати») й *асинхронні* (електронна пошта, списки адресатів, Інтернет-форуми). Під час синхронних дискусій студенти ефективно спілкуються через Інтернет, а в асинхронних дискусіях спілкування більше нагадує листування. Загалом синхронні інтерактивні дискусії ідеально підходять для дистанційного навчання, асинхронні – для стаціонарного, урізноманітнюючи безпосереднє щоденне спілкування студентів. Найпростішим засобом спілкування є використання електронної пошти, відправлення студентам повідомлень. Для великих лекційних курсів або тем цей засіб заощаджує чимало часу. Електронні адреси студентів, об'єднані як адресні книги, можуть бути надзвичайно корисними. Розіславши лекційний матеріал напередодні, на лекції-тренінгу можна активно працювати над його засвоєнням, а не репродуктивно конспектувати лекцію.

Складнішою і більш трудомісткою є організація Інтернет-форумів, які передбачають індивідуальну участь студентів у дискусіях. Кожен учасник може ознайомитися з повним текстом дискусії і приєднатися до обговорення. Інтерактивні комп'ютерні бесіди («чати») найбільше потребують ретельного планування, спеціальних комп'ютерних програм і дотримання етичних норм і процедур спілкування. Інтернет-форуми, тематичні обговорення, як творчі завдання, можуть організовувати самі студенти, а викладач бути учасником цього процесу. Аналіз дискусій в Інтернет-форумах і тематичних групах може розкрити рівень засвоєння теоретичного матеріалу студентами, вміння толерантного спілкування, ведення дискусії, аргументації своєї позиції тощо.

Позитивним у впровадженні нових інформаційних технологій також є те, що в інформаційній мережі можна ставити питання й отримувати відповіді на екрані монітора або в звуковому вигляді. Темп навчання адаптується під індивідуальні здібності кожного учня. Більш здібні вчитимуться швидше, а з тими, що відстають, можна буде повторювати матеріал до тих пір, поки вони його не засвоять, тобто можливе навчання за індивідуальним планом. При цьому широко застосовується моделювання, наприклад, астрономічних, фізичних, хімічних або біологічних явищ.

Сучасне суспільство характеризується швидкими змінами в усіх сферах життя, що особливо впливає на розвиток інформаційного, зокрема й освітянського простору. Освітня сфера, яка є основоположницею формування світогляду, духовного становлення особистості, зазнає значних трансформаційних процесів. Простір, де стикаються нові цінності і технології, нові стилі життя, вимагає нових, сучасних освітніх підходів, які б зберегли кращі надбання та підготували людину, майбутнього фахівця до роботи, творчості, до реалізації особистості в суспільстві [1].

Щоб устигати за розвитком сучасного мінливого світу, студенти мають володіти високим рівнем освіти, а без упровадження сучасних інноваційних технологій це неможливо. Враховуючи те, що існує безпосередній зв'язок між рівнем освіти людини і її професійним та економічним добробутом, упровадження зазначених вище та інших інноваційних технологій у навчальний процес вишу є актуальним питанням. Його вирішення потребує консолідації свідомості, спільних зусиль, мобільності навколо ідеї побудови інноваційного, гуманістичного, демократично зорієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Таким чином, виконання соціального замовлення суспільства докорінно залежить як від технічної оснащеності навчальних закладів електронно-обчислювальною технікою з відповідним периферійним обладнанням, навчальним демонстраційним обладнанням, що функціонує на базі засобів нових інформаційних технологій, так і від готовності суб'єктів освітнього процесу до сприйняття постійно зростаючого потоку інформації.

Список використаної літератури

1. Волкова Л. Й. Актуальні питання впровадження інформаційних технологій в освітній процес вищого навчального закладу / Л. Й. Волкова / [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://e-learning.onu.edu.ua/stati/pedagog-ka-visho-shkoli/volkova-l-i-aktualn-pitanja-vprovadzhenja-novac-inih-tehnolog-i-v-osv-tn-i-proces-vishogo-navchalnogo-zakladu.html>. – 4 листопада 2012 року, 11:20.
2. Інноваційні педагогічні технології / [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://academia-pc.com.ua/product/306>. – 3 листопада 2012 року, 15:00.
3. Інновації в освіті – основа модернізації галузі в сучасних умовах / [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://innovosvita.com.ua/index.php/uk/results/participants/24>. – 4 листопада 2012 року, 14:10.
4. Інформаційні технології в освіті / [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ua5.org/technol/105-nformacijn-tekhnolog-v-osvt.html>. – 3 листопада 2012 року, 13:02.